

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

kierunek: Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych
studia I stopnia (licencjackie)

Nazwa przedmiotu: **HISTORIA IDEI I DOKTRYN ESTETYCZNYCH**

Kod przedmiotu: 08.1-WA-EASP-HIDE

Typ przedmiotu: obowiązkowy

Wymagania wstępne: podstawy wiedzy z filozofii, historii kultury i sztuki,

Język nauczania: polski

Odpowiedzialny za przedmiot: dr hab. Roman Sapeńko

Prowadzący: dr hab. Roman Sapeńko

Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba godzin w tygodniu	Semestr	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
Studia stacjonarne					
wykład	60	2	4-5	zaliczenie/egzamin	4

Zakres tematyczny przedmiotu:

Klasyczne ujęcie sztuki. Doktryny artystyczne antyku - pitagorejczycy, Demokryt, sofisci, Platon, Arystoteles, Plotyn. Kontrowersje wokół pojęcia piękna - klasyczna definicja piękna (*harmonia*, *symmetria*), sofisci i relatywizacja, piękno jako jakość, esencjonalistyczne uzasadnienie Platona. *Mimesis* i *katharsis* jako kryteria artystyczne (Arystoteles). Zagadnienie relacji: sztuka – prawda, poznawcza wartość sztuki.

Wczesnochrześcijańskie i średniowieczne doktryny artystyczne. Średniowieczne ujęcie sztuki i piękna. Poglądy teologów i filozofów dotyczące znaczenia sztuki. Piękno jako własność obiektywna. Doskonałość, zupełność, blask formy, *sacrum*. Klasyfikacja sztuk i problem naśladowania. Sztuka jako *biblia pauperum*. Estetyka *claritas* - Augustyn, Klemens Aleksandryjski, Orygenes, Tertulian, Boecjusz, Tomasz z Akwinu, Witelon, Mikołaj z Kuzy

Artystyczne doktryny czasów nowożytnych: Poetyki i traktaty renesansowe. Klasycyzm, antropocentryzm, humanizm, forma, *imitatio*. Związek pomiędzy sztuką a nauką.

Antropocentryzm a humanizm. Antyczne korzenie renesansu. Leon Battista Alberti, Leonardo da Vinci
I. Kant i autoteliczność sztuki. Bezinteresowność i subiektywny charakter sądów smaku. Transcendentalna koncepcja piękna i wzniosłości. Autonomiczność i wyjątkowość przedmiotów estetycznych.

Estetyka G.W. F. Hegla.

Efekty kształcenia:

Rozpoznanie idei mających wpływ na twórczą aktywność człowieka. Orientacja w historii refleksji o sztuce, w myśli estetycznej (wyrażanej zarówno *explicite*, jak i *implicite*). Umiejętności teoretycznego ujęcia fenomenu sztuki i jego dziejów w obszarze kultury.

Warunki zaliczenia:

Obecność na zajęciach, egzamin.

Literatura podstawowa:

(1) W. Tatarkiewicz, *Historia estetyki*, (T. 1: *Estetyka starożytna*, T. 2: *Estetyka średniowieczna*, T. 3: *Estetyka nowożytna*)

(2) K. Wilkoszewska, *Estetyki filozoficzne XX w.*

- (3) M. Gołaszewska, *Estetyka i antyestetyka*
- (4) S. Morawski, *Na zakręcie: od sztuki do posztuki*
- (5) *Postmodernizm. Wybór tekstów*, red. R. Nycz
- (6) *Teoretycy, pisarze artyści o sztuce. Od starożytności do 1500. Wyb. i oprac. Jan Białostocki. Warszawa 1985.*
- (7) *Teoretycy, pisarze artyści o sztuce. 1500 - 1600. Wyb. i oprac. Jan Białostocki. Warszawa 1988.*

Literatura uzupełniająca:

- (1) W. Welsch, *Estetyka poza estetyką. O nową postać estetyki*
- (2) I. Lorenc, Logos i mit estetyczności
- (3) M. Bachtin, Estetyka twórczości słownej
- (4) J. Margolis, *Czym, w gruncie rzeczy, jest dzieło sztuki?*
- (5) H. Read, Sens sztuki
- (6) Fragmenty tekstów źródłowych (Platon, Arystoteles, Kant, Hegel, etc.)